

Vi kvinnor

I Demokratiskt Världsförbund

ÅRG. 6
1954
Nr 5-6

ELD UPPHÖR I INDO-KINA

Frankrikes nye man, konseljpresident Pierre Mendès-France, förklarade, att om han ej före den 20 juli lyckats åstadkomma fred i Indokina ämnade han avstå från sin plats som regeringschef i Frankrike. Detta krig, som kostat landet så mycket av "blod och tårar", som det heter och dessutom varit synnerligen impopulärt för hela det franska folket, upphörde också till den utfästa dagen. Det kanske även kan sägas att stormakterna iakttog en välvillig hållning i frågan. Själva sakförhållandet visar ju emellertid vilka möjligheter, som kan finnas genom förhandlingar om där bakom ligger en upp-

riktig vilja till fred. Genom ömsesidiga förhållandevis små eftergifter å ömse håll skulle olika ståndpunkter på så sätt kunna makas ihop och förhandlingens väg så småningom bli fredens väg. Och kunde detta exempel lända till efterföljd har konseljpresident Mendès-France statuerat ett ärofullt exempel inför historien. De ytterligare utformningar som följt på eld upphör-överenskommelsen ha inte heller varit utsatta för störningar av fientligt slag. Låt oss hoppas att förhandlingens väg må kunna få bli: *framtidens väg*.

Elisabeth Tamm.

Kvinnorna och valet

Sedan år 1919 har kvinnor kunnat vara ledamöter av landsting och sedan år 1922 av riksdagen. Det dröjde inte länge efter det kvinnorna uppnått rösträtt och valbarhet innan de insåg att det skulle bli svårt att komma in i offentliga församlingar i sådan utsträckning att det kunde bli tal om ett verkligt kvinnornas inflytande på samhällslivet. Väljarkåren fördubblades med ett slag, antalet valda förblev oförändrat — det gällde att pressa sig in på bekostnad av män. Och naturligtvis fanns det inte en sådan kvinnornas sammanhållning om önskvärdheten av ett stort antal kvinnliga representanter att vederbörande partier behövde sätta upp en mängd kvinnonamn på sina listor för att få de kvinnliga väljarna att rösta. Tänk så svag kvinnornas representation är efter 35 år! Fortfarande finns det ingen enig kvinnoopinion som kräver att kvinnor bör utgöra om inte hälften så i varje fall en tredjedel i alla valda församlingar. Slagordet bland kvinnorna tycks vara: det gör ingenting om det är en man eller en kvinna bara det blir en bra person. Och det finns tydligen inte så många bra kvinnor. Men männen tycks fortfarande göra en skillnad mellan könen. Åtminstone männen i radioledningen.

Häromdagen kom de på den snillrika idén att låta fem kvinnor öppna debatten kring valet. Helt chevalereskt: damerna först och med ledmotivet "kvinnan bakom allt". Det var en mönstergill debatt, kunnig och värdig i tonen. Men bortsett från Rodny Öhman var den helt könlös. Man grämde sig över en fin chans som gick förlorad. Radion hade listigt plockat ihop alla kvinnorna för sig så att man sen kunde vara av med dem. Repli-

ken var ju given. Alla med en mun borde ha sagt sig att *skä* nu vi kvinnor tala separat så tänker vi tala om både att kvinnor ska väljas och vad kvinnorna behöver för att trivas.

För inte är det väl möjligt att de få kvinnor vi har i offentliga församlingar *vill* vara få och därför märkvärdiga? Och nog finns det väl kvinnointressen som är gemensamma för oss alla och som skulle befrämjas om vi vore många i stads- och kommunalfullmäktige och i riksdagen? Tänk på de många lokala frågor där våra små SKV-avdelningar tagit goda initiativ och fått andra kvinnor med sig. Inte skulle det vara så hopplöst svårt att få genomdrivet vad kvinnorna behöver om det satt fler kvinnor i kommunala beslutande församlingar.

Anser inte alla partiers kvinnor att ökat kvinnoinflytande vore en vinst för samhället? Och om vi kvinnor är överens om detta då vet vi väl också att endast genom att kvinnor tar mer del i produktionen och blir mer ekonomiskt oberoende kan vi nå därhän. Varför sätter vi kvinnor inte in hela vår prestige för att uppnå likalön — klart att vi kan påverka "förhandlingsbordet" om vi vill. Varför driver vi inte en kampanj för kvinnors yrkesutbildning? Och för alla de åtgärder som gör det möjligt för många fler kvinnor att förena yrkesarbete med hem? Varför ska kvinnor bara anpassa sig? Jag tycker vi kvinnor ska ordna samhället så att också kvinnorna trivs. Med sammanhållning kan vi det. Och också bidra till att skapa en fredligare värld.

Just nu vill vi kvinnliga väljare ha fler kvinnor i kommunala beslutande församlingar — och kvinnor som vill göra något för kvinnorna.

Andrea Andreen.

Vilh. Grönbech (död 1948)

var under 25 år professor i religionshistoria vid Köpenhamns universitet. Själv kallade han sig helst "historiker", icke religionshistoriker, i känslan av att en religion — om den är värd att kallas religion — måste genomtränga hela livet: politik, ekonomi, arbetsförhållanden, dikt och konst.

Grönbech nämnes i Danmark som "den lärdeste" man. Hans vidsträckta och genomträngande historiska forskning vilade på en enorm språkkunskap. Hans doktorsavhandling gällde turkiska språk, och han kände litteraturen på alla indo-europeiska språk — han har gjort märkliga översättningar från gamla indiska sanskrit-texter. Hans historiska författarskap sträcker sig från Nordens forntid till indisk mystik, från forntidens Grekland (Hellas) till primitiva folk. Han är kanske den förste som framställt primitiva folks kulturer som *likvärdiga* med vad vi kallat "högre kultur".

Men Grönbech glömde aldrig vår egen tids historia, ja man kan säga att all hans historiska lärdom tjänade till att ge bakgrund för vår egen kultur och vår egen tids historia. Med oerhörd sorg såg han den västerländska kulturens hårdhet och omänsklighet, såg att kristendomen, som *borde* och *kunde* ha blivit världens mest vidhjärtat mänskliga religion, i stället blivit trång och omänsklig i så många avseenden.

Grönbech förlorade dock aldrig tron på att allting kunde bli nytt, också för västerlandet: "*Se, att din nästa är levande, så blir allting enkelt och nära*" — det blir, kan man säga, hans sista ord.

De två sista åren av sitt liv gav Vilh. Grönbech, tillsammans med professor Hal Koch, ut en tidskrift, "Frie Ord", tillägnad dem, "för vilka mänsklighetens och kulturens nöd blivit en del av deras eget liv — som vill dra sitt lilla strå till byggandet av ett nytt människosamfund, dem som bereder sig att möta ännu okända möjligheter". Den första artikeln i denna tidskrift hette *Atombomben* och återges här på svenska i starkt förkortad form.

Honorine Hermelin-Grönbech.

Vilh. Grönbech:

★

Atom- bomben

★

En vacker dag slår den köpenhamnske borgaren upp sin tidning. På första sidan står med de fetaste och största typer som tryckeriet äger: Problemet löst, atombomben är praktisk verklighet. Den är redan använd mot en av Japans storstäder, och resultatet motsvarade förväntningarna. Efter en första beräkning dödades på en eller ett par sekunder mellan 500.000 och 1.000.000 människor, och största delen av staden är utplånad.

Halvt bedövd mumlar jag: Så kom du då, profeters hopp, och så gick tankarna i baklås. — Nå vi visste ju den skulle komma, vetenskapen banade ju väg för den med oemotståndlig fart. För resten — ja det var ju väl, nej det var väl att den kom från vår sida och att de omkomna är japaner; man räknar ju med andra mått där på andra sidan jordklotet, där drunknar ju eller svälter ihjäl knappast mindre än några hundra tusen åt gången. Tänk på Kina — ja det ligger ju alldeles bredvid — — Tänk bara om — — —

Så vänder jag tidningen. Nå, på nästa sida kör bomben vidare. Men det är så många andra intressanta saker — på sidan tre är bomben överstånden och jag kan fördjupa mig i att gamla skådespelare har fått nya roller och deltagarna i bridge-turneringen har kommit — med bilder — för att inte tala om alla utlandsnyheterna. Tänk, där ser vi två av de stora som möts, de trycker var-

andra i handen medan de stirrar in i kameran, liksom de två brottarna som överräcker och mottar en medalj — världshistoriska händelser som uppbådat fotograf till reportaget. Medan bomben hänger där uppe, färdig att falla. Är det först i dag som allt blivit så spökaktigt? Ett gäckelspel av förklädda djävlar, där hela djävlskapet samlar sig i dessa dumma grin.

Så slår jag igen tidningen. Där står de feta bokstäverna ännu, och jag faller i tankar. Vad nu, lille man? Du är i händerna på makter som bryr sig lika litet om dig som åska och blix. Ja, men de slår bara ihjäl ett par stycken människor i taget, Vår Herres uppfinningar är bara lek-saker. Om det ändå hade varit han som hade uppfunnit vad som skulle uppfinnas, men det står människor bakom bomben och de är de ansvarslösaste varelser på jorden — och i himlen.

Instängd! — upp väller ett blint raseri, händerna slår mot muren tills blodet rinner. Nej min vän, knogarna är hela, de slår mot något förfärligt, mot något mjukt — en mur av dessa glatta kalla ansikten, de flesta av dem vända mot kameran. Om det nu är möjligt att döda en million eller två på en gång? — Absolut, de bomber som vi redan har framställt är ett lekverk mot vad som kommer, deras kapacitet är praktiskt taget obegränsad.

Men nu kräver dagens gärning att jag går ut och är förnuftig. I Köpenhamn är allt som vanligt. Men det är som i Noaks dagar, de tog till äkta och bortgiftes, de gav middagar och åt middagar och höll tal, tills floden var över dem. — Nej, nu får det vara nog med fantasier. Till arbete, liv eller död! Det sitter bara ett sting någonstans — pass på, drag andan försiktigt så det inte går upp igen.

Nästa dag kommer en solskensgubbe och mässar gott nytt år: se inte så mörkt på det; atombomben kan vara en av världens största välsignelser, kan höja levnadsstandarden över alla drömda mått. Den lyckligaste av alla uppfinningar.

Nu har vi väl lärt att frukta fysikerna, också när de kommer med sina gåvor. Det sprutar gnistor ur näsborrarna på deras trojanska häst; hans namn är döden, hans följe dödsriket. Men ont skall med ont fördrivs. Vem vågar frambesvärja ett krig, när två minuter kan avgöra ett folks öde?

Nej, folk tror väl inte att någon förnuftig människa vågar börja, men det behövs ju heller inte förnuft till krigföring nu för tiden, en galning kan starta olyckan bara för att han trodde sig komma först. — Människorna har inget mera att säga här på jorden, makten och äran och härligheten är given till en större — nej till ett större, Ödet. Ödet är över oss, säger folk. Nej och åter nej — ödet är inom oss, om vi nödvändigt skall använda ordet. Men "ödet" är ingenting annat än en undanflykt som vi brukar för att glömma vår ångest.

Det händer emellanåt att det kommer ett ögonblick som i en glimt lyser upp vår erfarenhet. Det får tanken att flamma upp och glöda över ett ord, som sedan inte lämnar oss i fred. Ett sådant bländande Nu kan den morgonen med de stora rubrikerna bli. Jag såg hur "ödet" hade ätit sig in i själarna, djupare och djupare, liksom svamp äter sig in i ett träd. Blixten lyste upp det förfärliga "öde" som grasserar i oss alla. Jag måste förstå dess väsen, inte för att resignerat böja mig för dess övermakt, utan för att övervinna den och göra den till vilja, till ansvar.

Vore det inte bäst att glömma alla teorier och förklaringar, alla spekulationer över det ondas väsen och ursprung och ett ögonblick se det

Vid besöket på kolchosen Sverdlov fick dr. Andrea Andreen och hennes följeslagare för första gången stifta bekantskap med bomullsräveriernas kostbara råvara.

ANDREA ANDREEN:

Usbekistans vita guld

spöke som står mitt ibland oss. Se, att livet — människans liv — har förvandlats. Det har inte blivit förgiftat av en eller annan ondskap, men lugnt och naturligt, steg för steg har det vuxit sig till förbannelse. Livets träd — kulturen, som vi kallar det — har skjutit upp, högre och högre, har utvecklat sina praktblommor, men när de öppnar sig är de likkalkar som suger allt levande in i sig och förtär det med sitt gift.

Här har vi äntligen djävulen. Nu står han här, och århundradens, ja årtusendens fantasier visar sig närmast som leksaker inför uppenbarelse. Och det är människan som blivit djävul.

Men denna fördjävling av människan är ändå inte det värsta i tragedien. Bakom dessa fruktansvärda instrument till mänsklighetens fördöelse står inte demoner utan ärliga, uppoffrande forskare, som driver sina studier och gör sina experiment av kunskapsdrift, inspirerade av den djupaste vördnad för världens underfulla väsen. Denna drift att lösa livets gåtor — att efterspörja Guds vägar, som det hette i gamla dagar och gott kan heta ännu — är ju människosläktets adel.

Tasjkent är bomullens huvudstad. Från Usbekistan kommer två tredjedelar av Sovjetunionens bomull. År 1953 levererade Usbekistan 2.400.000 ton råbomull, vilket är dubbelt så mycket som Egyptens bomullsproduktion, 55 % mer än Brasiliens och nästan lika mycket som Indiens och Pakistans sammanlagda produktion.

Nu har dessa forskare väl gång på gång bävat tillbaka för resultatet av sin oegennyttiga flit. Gång på gång har vi upplevat att de gett uttryck för ett beklämt hopp att det aldrig måtte lyckas för teknikerna att göra deras upptäckter praktiskt användbara. Under det sista tiotalet av år har ångesttonen blivit allt starkare tills den nästan fått formen av en bön: Gud giv det aldrig måtte lyckas.

Men tekniken övervann alla svårigheter. Och trots sin ångest måste forskaren fortsätta sitt verk och bereda undergången med sitt idealburna arbete för människoandens seger över materien. Ödet är över honom och leder honom dit han icke vill.

Vi når inte ned till den självrannsakan som kan bereda oss till självbehärskning förrän det på allvar går

(Forts. å sid. 14).

Vi besökte en stor kolchos, Sverdlov, där 1000 hektar av 1800 öppen jord användes för bomullsodling. Våren var sen så vi kom mitt under sädden som utfördes med en fyrradig såningsmaskin. De väldiga fälten var genomdragna av ett system av bevattningskanaler så att man kunde släppa på vatten efter behov. År 1930 skördade man 1,8 ton bomull per hektar, år 1953 3,5 ton per hektar. Sedan 1949 har man en maskin för rensning av bomullen. Denna kolchos hade 1.300 arbetare, mer än hälften av jordbruksarbetarna i Usbekistan är kvinnor. Man bjöd oss in i flera hus, vi satt i ring på golvet på fina mattor, drack grönt té ur skålar och åt det varma, ojästa brödet som gräddades klistrat på väggarna i de små ugnar där man först eldat en brasa. Vi fick också landets älskade granatäpplen — praktfullt granatröda i köttet och hälsosamt sura. Och så russin av olika slag som en påminnelse om att man här nere odlar 120 olika vindruvsorter.

tals meter bomullstyg. Spinneriet uppges vara sju gånger så stort som samtliga spinnerier i Iran.

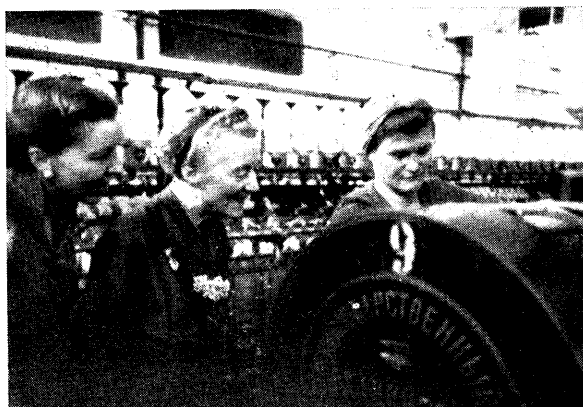
Vi följde bomullen på dess väg genom kombinatet. Spinneriet tyckte jag allra bäst om — det var fascinerande att se tråden bli tunnare och tunnare! Den högggradiga mekaniseringen glädde mig också, jag mindes det svenska spinneri jag ofta besökte i 12-års åldern, på den tiden stod flickor i min egen ålder och slet med spolarna. I väveriet sköttes 24 vävstolar av en arbetska, utan jäkt föreföll det. När en tråd gick av stannade maskinen automatiskt. Skyttlarna flög med sådan fart att det var svårt att få syn på dem. Bullret i dessa vävsalar var mycket starkt. Man vänjer sig förstås, men direktören sade mig att man arbetade energiskt på att lösa bullerproblemet. Bomulldammet hölls undan med suganordningar, luften var bra, men visst såg man hur flickorna torkade sina maskiner alltsom oftast. Färgeriet var en sprakande

färgsymfoni — usbekerna älska färgrika tyger — färger i väldiga pytsar, färger i rännor där tyget åkte fram, färgrika tyger som rann framöver torkrullar och slutligen alla de färdiga tygpackarna. Vi fick själva välja ut var sitt tygstycke att ta med som gåva.

Till sist förde man oss till direktörens kontor där ett festligt dignande bord väntade oss. Jag minns frukter, pistasjmandlar, olika sorters bröd, tårter och té. Vi satte oss ned tillsammans med några av de duktigaste arbetskaerna och den kvinnliga chefsläkaren. Denna fabrik hade samma utmärkta sociala anordningar som andra fabriker jag sett i Sovjetunionen. Det fanns 180 läkare anställda och en mängd "hälsopunkter". Lungröntgen utfördes varje år på samtliga arbetare. Man sade mig att tuberkulos inte är ett stort problem i detta solens land. Det fanns nattsanatorier för klena arbetsföra. Det fanns sex utmärkta daghem med 120 platser i varje, de hölls öppna dygnet runt. Arbetstiden är 8 timmar och man arbetar i tre skift. Den genomsnittliga månadslönen — för män och kvinnor! — är 600–700 rubel. Semestern är som vanligt 24 arbetsdagar. Fackföreningen betalar 70 % av kostnaden för kurortsvistelse. Lördagen är ledig dag — en kompromiss troligen mellan muhammedanernas fredag och de kristnas söndag.

Vi lämnade textilkombinatet med starka intryck av målmedveten effektivitet, berättigad yrkesstolthet och lugn arbetsglädje.

ANDREA ANDREEN.

På textilkombinatet Stalin i Tasjkent arbetar 10.000 kvinnor. Nedan beundrar de svenska väsenäverna fabriken's produkter. Kvinnan längst till höger är vice hälsö- och vårdminister i republiken Usbekistan, fru Gachida Djamałova.

Inne i själva Tasjkent låg det stora textilkombinatet, Stalin. Det är ett väldigt komplex av byggnader — spinneri, väveri, färgeri — beläget i en vacker park. Träd som ger skugga vårdas ömt här nere där man har 250 dagar brännande sol om året. Fabriksbyggnaderna är luftkonditionerade så att temperaturen därinne inte överstiger 30°. Före revolutionen exporterades råbomullen från Usbekistan, "de vita fåglarna" flög därifrån. Nu tillverkas i Usbekistan bomullstyg nog för hela Centralasien och dessutom exporteras en del till andra republiker. Vårt textilkombinat med sina 13.000 arbetare — därav 10.000 kvinnor — är ett bland de största i Sovjetunionen. Varje dag levererar kombinatet hundratusen-

EN FLICKAS MOD

Mala var född i Polen, men långt före kriget emigrerade hennes familj till Belgien, och här förflöt hennes barndom och ungdomsår. Hon fick en god skolutbildning och växte upp till en vacker och begåvad ung kvinna. Så kom kriget. Hitlerarméerna ockuperade Belgien, och en gång när ockupanterna genomförde en stor razzia i Malas hemstad, föll både hon och hennes anhöriga i Gestapos klor. Tillsammans med de sina och hundratals andra sändes hon till koncentrationslägret Auschwitz. Malas anhöriga dödades i nazisternas gaskammare. Men Mala fick behålla livet den gången.

Mala, som kunde flera språk och hade kvalifikationer som kontorist, placerades på lägerledningens expedition som "Schreiberin", en kombination av sekreterare, tolk, ordonnans och skrivbiträde. Nazisterna sökte på detta sätt utnyttja hennes kvalifikationer och arbetskraft, innan också hon skulle sändas till gaskammaren. Det var i viss mån en privilegierad ställning Mala fick i jämförelse med andra fångar. Hon fick bättre kläder, bättre mat, och även i övrigt en annorlunda behandling än andra fångar. Hennes arbete medförde att hon rörde sig någorlunda fritt inom lägret, och eftersom hon arbetade direkt under lägerledningen var hon inte utsatt för den dagliga brutala misshandeln som SS-knektarna bestod andra fångar. Men naturligtvis existerade ett strängt reglemente även för "schreiberin" Mala, och gud nåde henne om hon bröt emot detta.

Men Mala hade själv utstakat den väg hon skulle gå, hon hade sitt eget mänskliga reglemente att följa även här i koncentrationslägret, detta inferno på jorden. Hon utnyttjade osjälvviskt sin ställning för att hjälpa sina medfångar, för att förhindra eller lindra alla de barbariska övergrepp som nazisterna förövade mot fångarna. Sådan var Mala.

★

En dag stod jag själv som fånge innanför det fasansfulla Auschwitz-lägrrets elektrifierade taggtrådsspårar. Här mötte jag Mala första gången. Jag hade kommit till lägret tillsammans med flera kvinnor från den

Berättelsen om MALA

belgiska motståndsrörelsen. SS-männen hade nyss jagat in oss i en hemsk barack, och vi hade ännu inte hämtat oss från den förlamande chocken av den första behandlingen i lägret, då håret rakades av våra huvuden, då vi tatuerades med fängnummer, och då man framtog oss kläder och alla personliga tillhörigheter. Vi satt där, iförda de mest vidriga lumpor,

Om den unga polsk-belgiskan Mala Zimetbaum, som avrättades i Auschwitzlägret, berättar här en av hennes medsystor i lägret, polskfödda HENIA LARSSON, som numera är bosatt i Sverige och en aktiv medlem i SKV. Det är en gripande skildring om en ung flickas mod och offervilja.

i skräckslagen ovisshet om vårt kommande öde.

Då kom Mala. Hon kom som en solstråle i ett nattsvart mörker. Redan hennes mänskliga yttre värmde oss där vi satt i vår djupa förnedring. Hon var klädd i ljus kjol och en brun sportjacka, hon bar axelväska, och det långa ljusa håret inramade ett vackert, milt ansikte. Hon var märkt av den långa lägervistelsen, men hon utstrålade ett sådant lugn, en sådan godhet, att vi glömde vårt elände. Hon utsatte sig för en oerhörd risk genom att besöka oss, men hon visste att vi behövde hjälp, och därför kom hon.

Så började Mala tala till oss. Utan att dölja någonting talade hon om att vi befann oss i nazisternas största förintelseläger, där tusentals människor dagligen gasades och brändes ihjäl. Hon berättade vilka kamrater i vår transport som skickats till gaskammaren men att vi andra tills vidare skulle arbeta i läg-

Denna bild av Mala Zimetbaum är hämtad från ett enkelt vykort, utgivet i Belgien till hennes minne. Under bilden står hennes namn och texten: "SYMBOL FÖR SOLIDARITETEN. STUPAD I KAMPEN I AUSCHWITZ DEN 22 AUGUSTI 1944".

ret. Hon lät oss få veta allt om vårt fruktansvärda läge, men förklarade också hur vi skulle kämpa för att rädda livet. — Nazisterna vill bryta ner er, de vill göra er till vilda djur för att sedan döda er. Ni måste försöka leva — leva som människor så långt det är möjligt . . . — Hur skall vi kunna leva här, frågade vi. — Jo, svarade Mala — ni kan. Håll samman, förlora aldrig modet, var eniga. Var solidariska och dela med er till varandra. De friska måste hjälpa de sjuka och svaga, och alla måste bidra till att modet hålles uppe. — Mala fortsatte med praktiska anvisningar: Försök att hålla ut med arbetet, undvik att sjukskriva er, och visa aldrig svaghet inför nazisterna. Jag skall hjälpa er av alla krafter — försök härda ut.

Så tog Mala fram vad hon lyckats skaffa till oss: ett stycke bröd, en lök, några bitar bomullstyg. Alltsammans värdefulla saker för oss som plundrats in på bara kroppen.

Efter Malas besök började vi, styrkta av hennes lugna mod, vår kamp för att rädda livet i detta dödens läger. Vi mobiliserade all vår livskraft mot barbarernas försök att bryta ner oss. Steg för steg byggde

(Forts. å sid. 12).

Att hjälpa gamla och sjuka

Ung fru om den öppna åldrvingsvården

★

Under de senaste åren har en ny form av åldrvingsvård praktiserats på skilda håll i landet. Den går ut på att sjuka och svaga åldringar ska få sin skötsel och tillsyn i det egna hemmet av särskilda vårdarinnor som anställs av kommunen.

Margit Sjölander heter en ung malmöfru som är fast anställd inom den öppna åldrvingsvården i Malmö. Vi har bitt henne berätta något om sitt yrke. Först skall vi bara tala om att Margit Sjölander som är aktiv medlem i SKV är 27 år gammal och mamma till två "pågar" på 8 och 4 år.

— Först av allt, säger Margit, vill jag tala om att jag stortrivs med mitt yrke. Tidigare arbetade jag inom sjukvården, men för ungefär ett år sedan fick jag i en annons se, att staden skulle utöka den öppna åldrvingsvården och sökte efter vårdarinnor. Jag anmälde mig och blev antagen. Jag tror att flertalet av de fast anställda har rekryterats bland kvinnor som tidigare arbetat inom sjukvården, så därför behövdes ingen särskild utbildning.

De löner som vi för närvarande har, utgår efter det avtal, som gäller för vårdbiträdena vid Allmänna Sjukhuset i Malmö. Månadslönen uppgår till 512 kronor och därutöver har vi en timmas betald restid per dag. Men jag har skaffat

mig en moped, så jag tar mig ju ganska lätt från den ena till den andra av mina patienter. 80 % av lönen utgår vid sjukdom och så får vi ju pension när den tiden är inne.

— Hur gestaltar sig nu din arbetsdag?

— Ja, jag börjar kl. 8 på morgonen hos en äldre dam som är reumatiker. Hon kan inte ta sig ur sängen utan hjälp och henne får jag tvätta och bada, kläda på och kamma. Jag bäddar hennes säng, snyggar till i sovrummet och så är det tid att gå ut och handla de varor hon ska ha. Jag lagar hennes lunch och förbereder middagen och hjälper henne tillrätta. Tre timmar om dagen är jag hos henne. Hinner jag, så bakar jag kanske en kaka någon dag, en annan dag tar jag itu med storstädning,

så mycket man nu kan hinna på den korta tiden. Ibland tar vi en promenad med rullstolen.

Med mopedens hjälp beger jag mig så till nästa ställe där en 91-årig man väntar på mig. Sysslorna här är ungefär desamma, jag hjälper honom att tvätta sig och jag rakar honom och en gång i månaden går jag till posten och hämtar hans pension. Jag har också en familj på två personer, ett gammalt par som nyligen kommit från sjukhemmet och som behöver hjälp med bäddning, uppköp och matlagning.

— Vem är det som organiserar din arbetstid, som exempelvis bestämmer att morgontimmarna skall vikas för den gamla damen som är reumatiker o. s. v.

— Jag organiserar själv min arbetstid, d. v. s. jag måste rätta mig

Här får en gammal pensionär hjälp med morgontoaletten av Margit Sjölander.

efter omständigheterna. Den gamla damen som vi talade om kan absolut inte komma upp ur sängen med mindre än att någon lyfter henne och då blir det självklart hon som måste få hjälp först på morgonen.

— Det är tydligen ett ganska tungt arbete.

— Ja, men jag orkar allt en hel del, skrattar Margit och känner på sina överarmsmuskler. Lär man sig bara att lyfta på rätt sätt så går det bra. Utöver de egentliga sysslorna hemma hos de gamla så gäller det ju att söka hjälpa dem på en del andra områden. Ibland måste man följa dem till sjukhuset och där kan ju väntetiden bli ganska lång. Att gå till socialvården och hämta ut bidrag hör också till de ärenden som måste uträttas.

Några gånger har jag hos stadsmissionen fått hjälp med en del saker som fattats i de hem jag besökt. Hos Röda Korset har jag vid flera tillfällen fått låna rullstolar och genom socialdemokratiska kvinnoförbundet lyckades jag i sommar få två kvinnor placerade på semesterhem.

Ett önskemål har jag, och det är, att det skulle anordnas kurser för oss som arbetar inom åldringsvården så vi finge bättre insikt om vart vi skall vända oss för att på bästa sätt hjälpa de gamla i olika angelägenheter. Som det nu är vänder man sig kanske ibland till fel instans och får förspilla mycket tid i onödan.

Var 14:e dag lämnar vi redogörelse över vad som uträttats till kuratorn för den öppna åldringsvården. Där får vi naturligtvis också många goda råd, men en kurs som gav oss bättre insikt i socialvårdsfrågor skulle verkligen behövas.

Jag började med att säga att jag stortrivs med mitt arbete och det vill jag till sist stryka under än en

STINA SKANTZE:

Freden en hjärtesak för Sovjetmänniskorna

Intryck från en resa i Sovjetunionen sommaren 1944

gång. Många gamla är mycket humoristiska och gladlynta även om sjukdomarna kan vara nog så påfrestande, och de berättar gärna om gamla tider. Arbetet är omväxlande och vad som framför allt skänker tillfredsställelse är, att man känner att man är till nytta, för sina medmänniskor.

Att framsteg inom åldringsvården har gjorts tror jag alla är överens om. Vid sidan om andra åtgärder tror jag att den här formen av åldringsvård har stor betydelse. Många vill stanna i sin hemmiljö även sedan det blivit svårt för dem att helt kunna sköta sig själva. Min förhoppning är att det ska tas nya krafter för att göra livet ljusare och gladare för de gamla.

Antifascistiska Kvinnokommittén i Moskva inbjöd i våras 14 svenskor att under tre veckor som deras gäster företaga en resa i Sovjetunionen.

Vi möttes den 16 juni på morgonen i Stockholm, flög på förmiddagen över Helsingfors och landade på eftermiddagen i Leningrad. På överresan slösades inte någon tid.

I Leningrad stannade vi några dagar och for sedan till Moskva, där vi vistades den största delen av tiden. En lång, lång flygutfärd företog vi dock från Moskva ända ner till Krim, där vi bodde på Livadia, en gång Nikolai II:s palats, invid Jalta.

Under tre korta veckor kan man inte hinna med att få veta mycket om främmande land. Att vi reste omkring i ett vidsträckt rike, kunde vi emellertid konstatera. I Leningrad såg landskapet ut ungefär som här hos oss och klimatet liknade vårt eget. Nere

Här besöker delegationen en textilfabrik i Moskva.

Några av delegationens medlemmar framför Stora Teatern i Moskva. Främst i gruppen ses Stina Skantze.

Vi hälsar Viet-Nams och Frankrikes kvinnor

Med oändlig glädje hälsade folken överenskommelsen om eld-upphör i Indo-Kina. Detta resultat av Genèvekonferensen var en stor framgång för fredens krafter och ett nytt bevis för att förhandlingar kan leda till fredliga lösningar i alla folks intresse.

SKV sände lyckönskningar av följande lydelse till Viet-Nams Kvinnoförbund:

"Kära systrar. Med anledning av överenskommelsen om eld-upphör i Indo-Kina hälsar vi Viet-Nams kvinnor med djupaste beundran och solidaritet. Vi delar den glädje som världens alla fredsälskande kvinnor erfar över att Viet-Nams folk, efter dessa långa år av omätliga lidanden och offer och av heroisk kamp för sitt oberoende, nu äntligen kan börja återuppbygga sitt land. Vi önskar Viet-Nams kvinnor den största framgång i arbetet för att skapa en trygg framtid i fred för sina barn, vi önskar hela Ert folk ett lyckligt liv i ett enat land".

Även Frankrikes kvinnor har genom sin outtröttliga kamp på ett avgörande sätt bidragit till att detta krig tvingats till ett slut. Som vi minns hotades Madame Cot-
(Forts. å sid. 15).

på Krim vid Svarta Havets kust däremot kom man rakt ner till medelhavsländernas värme med all deras yppiga grönska. Palmer växte i parkerna, vin trivdes på sluttningarna ner mot havet. På väg ner till Krim satt man i flygplanet timme efter timme och såg, hur åkrar och ängar, åkrar och ängar, endast sparsamt avbrutna av litet skog, gled förbi i en jämn ström. Man fick ett starkt intryck av väldiga avstånd.

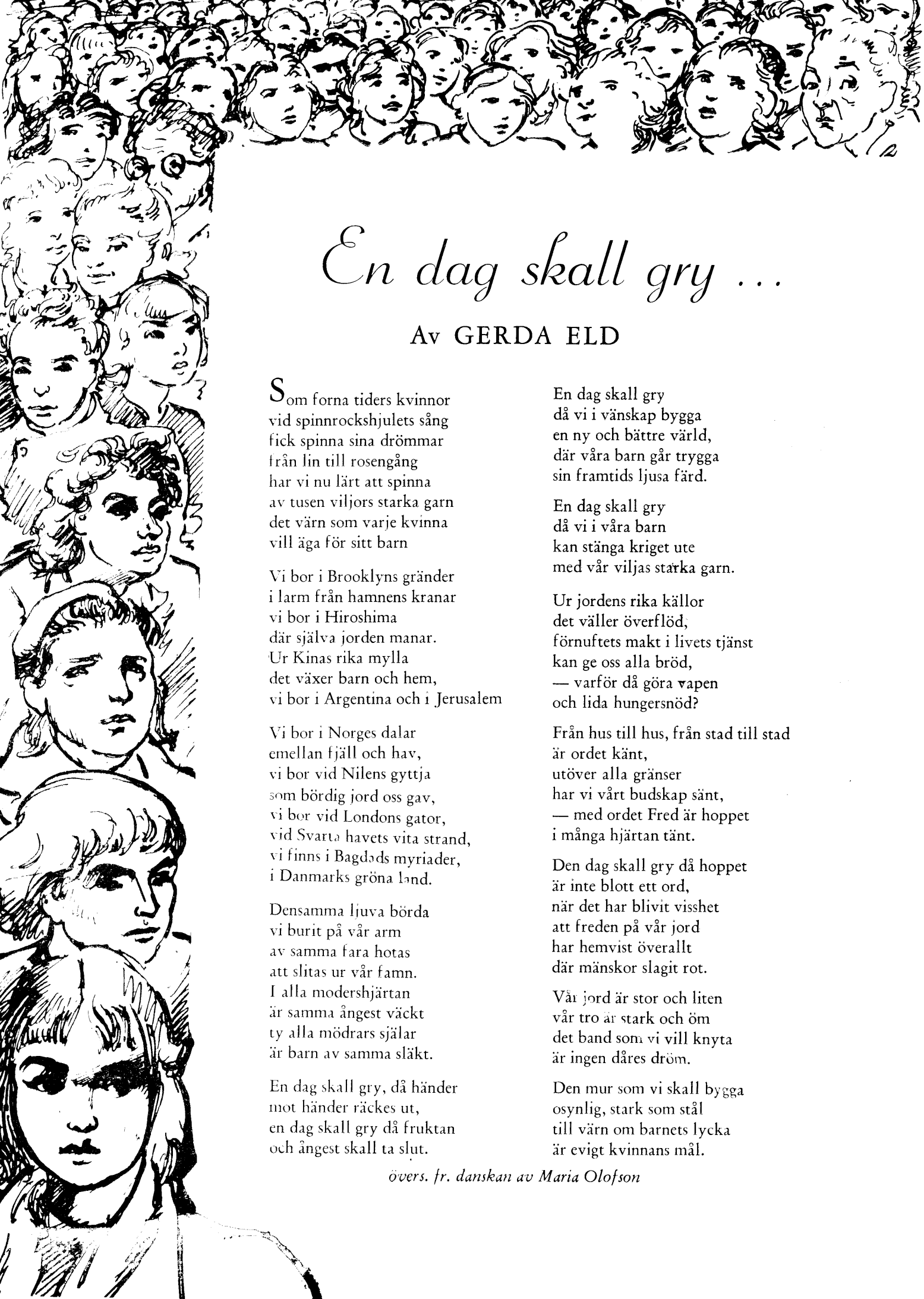
Naturligtvis var vi upptagna morgon, middag och kväll av besök på fabriker, på pionjärpalats, museer, kollektivjordbruk, teatrar — jag kan inte räkna upp allting. Överallt fanns nya och för oss intressanta saker att se och att taga reda på. Tre saker gjorde emellertid på mig särskilt starka intryck. Vilket oerhört arbete hade inte lagts ner på återuppbyggandet av allt, som kriget skövlat! I de centrala delarna av Leningrad, där vi rörde oss, såg man visst att hus behövde repareras. Men hur väl hade man inte iordningställt de sto-

ra byggnaderna. Vinterpalatset var återställt i sitt gamla skick, Isaksdömen, som vi såg från våra hotellfönster, stod där med sin nyförgyllda kupol. När vi under våra bussturer for genom förstäder, såg vi, hur där gjordes väldiga nybyggnader. Återuppbyggnad och nybyggnader lade vi även märke till i Moskva och samma var förhållandet nere på Krim.

Vidare fick man ett starkt intryck av, att allt upptänkligt göres för barn och ungdom. Ända från barnens entré i denna världen, tills flickor och pojkar står inför val av levnadsbana, försöker man ordna för dem så, som man tänker sig till deras bästa. Den obligatoriska skolan är tioårig. Därefter finnas olika slag av skolor för vidareutbildning att välja på. Det finns yrkesskolor eller institut eller universitet. Alldeles som hos oss har man för somrarna skollovskolonier ute på landet för storstadernas barn. En sådan sommarkoloni besåg vi nere på Krim. Klimatet där nere är så

milt, att barnen sover ute i välinrättade rymliga tätsalar. Strax nedanför badar de i Svarta Havet.

Slutligen fick jag ett mycket starkt intryck av, att alla de människor som vi träffade, var intensivt uppfyllda av tankar på fred. I Leningrad talade en av våra värdinnor där under tårar om fasorner, som hon varit med om under belägringen. Man kunde inte missa taga sig på äktheten av hennes ord om fredens nödvändighet. Varken hennes ord eller flera andras, som vi hörde senare, var tomma fraser. Vad de sade, kom från deras hjärtan. Ända från Leningrad till sista morgonen på flygplatsen vid Moskva, då våra värdinnor följde oss och överlämnade stora rosenbuketter till var och en av oss, hade jag detta bestämda intryck av, hur fyllda de var av allvar i sitt arbete för fred.

En dag skall gry ...

Av GERDA ELD

Som forna tiders kvinnor
vid spinnrockshjulets sång
fick spinna sina drömmar
från lin till rosegång
har vi nu lärt att spinna
av tusen viljors starka garn
det värn som varje kvinna
vill äga för sitt barn

Vi bor i Brooklyns gränder
i larm från hamnens kranar
vi bor i Hiroshima
där själva jorden manar.
Ur Kinas rika mylla
det växer barn och hem,
vi bor i Argentina och i Jerusalem

Vi bor i Norges dalar
emellan fjäll och hav,
vi bor vid Nilens gyttja
som bördig jord oss gav,
vi bor vid Londons gator,
vid Svarta havets vita strand,
vi finns i Bagdads myriader,
i Danmarks gröna länd.

Densamma ljuva börda
vi burit på vår arm
av samma fara hotas
att slitas ur vår famn.
I alla modershjärtan
är samma ångest väckt
ty alla mödrars själar
är barn av samma släkt.

En dag skall gry, då händer
mot händer räckes ut,
en dag skall gry då fruktan
och ångest skall ta slut.

En dag skall gry
då vi i vänskap bygga
en ny och bättre värld,
där våra barn går trygga
sin framtids ljusa färd.

En dag skall gry
då vi i våra barn
kan stänga kriget ute
med vår viljas starka garn.

Ur jordens rika källor
det väller överflöd,
förnuftets makt i livets tjänst
kan ge oss alla bröd,
— varför då göra vapen
och lida hungersnöd?

Från hus till hus, från stad till stad
är ordet känt,
utöver alla gränser
har vi vårt budskap sänt,
— med ordet Fred är hoppet
i många hjärtan tänt.

Den dag skall gry då hoppet
är inte blott ett ord,
när det har blivit visshet
att freden på vår jord
har hemvist överallt
där människor slagit rot.

Vår jord är stor och liten
vår tro är stark och öm
det band som vi vill knyta
är ingen dåres dröm.

Den mur som vi skall bygga
osynlig, stark som stål
till värn om barnets lycka
är evigt kvinnans mål.

övers. fr. danskan av Maria Olofson

"Affären" Guatemala

ett brott mot en liten nation

Bilderna på denna sida är hämtade ur den progressiva Amerikanska tidningen *National Guardian*. De är av den franske tecknaren Marc Renguier, som besökt Guatemala och i bilder tecknat det nya liv som började växa fram efter omvälvningen 1944.

"Duerme, chiquito — hojas verdes
te cantan suenos, pasan las estrellas
bjanas..."

Indiankvinnan sjunger sitt barn till sömns: "Sov, lilla barn, gröna blad sjunger drömmar för dig, fjärran stjärnorna vandrar...". Hon brukar sjunga folkets gamla sånger, om stjärnorna över de höga bergen, om långa vägar som man går med bara fötter, om middagssolens hetta ute på fälten, om majsbrödet som delas om aftonen. Hon bär sitt svarthåriga barn på ryggen, innanför den mångfärgade schalen, liksom i ett litet tätt och varmt hängbo. Vilka är de, våra systrar i Guatemala, hurudant är deras liv, hur kom det sig att vi den gångna sommaren nåddes av deras röst som från andra sidan haven kallade på vår och alla kvinnors solidaritet?

...mötes- och föreningsrätt för arbetarna...

Daghem och lekskolor för barnen...

Deras land skulle kunna vara ett paradys, så rikt är det på naturtillgångar, och så skönt. Det ligger som de andra centralamerikanska republikerna mellan Atlanten och Stilla Havet. Stilla havskusten kantas av väldiga vulkankedjor. Landskapet därinnanför skiftar — från de varmaste områdena med tropisk skog, socker och bananplantager till de tempererade områdena med kaffeplantager och slutligen bergstrakterna där man odlar ungefär allt som odlas i Europa. Huvudstaden, Guatemala la Nueva, har återuppbyggts efter en svår jordbävning år 1917. Sloknade eller ännu verksamma vulkaner ligger i dess närhet. Landet är knappt så stort som en fjärdedel av Sverige.

Invánarna är till största delen indianer, ättlingar till Mayafolket som

byggde upp en högt utvecklad kultur i dessa områden redan för mycket över 1.000 år sedan. Ruiner av underbara arkitektoniska verk vittnar ännu i dag om denna kultur: kolossala pyramider, tempel, palats, städer, skulpterade pelare. Man har funnit fresker av stor skönhet, skärvor av jademosaik vilka sammanfogade bildar fantastiska masker... På 1500-talet förstördes denna civilisation av spanjorerna som erövrade landet och höll det som koloni till 1820-talet

I sitt rika land har Guatemalas folk levt i fattigdom. Tre fjärdedelar av folket är analfabeter, känner inte något till om läkarvård, har aldrig burit skor på fötterna. Plantagerna, där hundratusentals lantarbetare — män, kvinnor och barn — arbetar för svältlön, ägs till största delen av den stora amerikanska frukttrusten **United Fruit Company**, där USA:s utrikesminister Dulles är en av aktieägarna. Plantagearbetarnas löner är i genomsnitt 8 gånger lägre än amerikanska arbetares. Trusten äger alla hamnar, järnvägar, elektricitetsverk etc.

1944 reste sig Guatemalas folk och jagade iväg den diktator som förts till regeringsmakten av de amerikanska trusterna. En moderat regering tillsattes vilken började genomföra demokratiska reformer. Den exproprierade 159.000 hektar jord som "ägdes" av banantrusten men låg obrukad, för att dela ut den bland landets fattiga bönder. Den införde sociallagar för att skydda lantarbetarna.

Trusternas män blev oroliga. Guatemala höll på att frigöra sig ur de-

En flickas mod . . .

(Forts. från sid. 6).

vi upp vår illegala solidaritetsorganisation som nazisterna aldrig lyckades krossa. — Också Mala fortsatte sitt arbete. Allt oftare hörde vi hennes namn nämnas med tillgivenhet och djupaste uppskattning i samband med hjälpaktioner för fångarna i många svåra situationer. Dagligen riskerade hon sitt unga liv för att hjälpa sina medmänniskor. Hon med-

...kamp mot analfabetismen — de vuxna lär sig läsa.

delade oss goda nyheter som hon uppfångat, och genom henne fick vi förvarningar om nazisternas nya planer mot oss. Hon skaffade mat och medicin till sjuka kamrater, hon kom med tröst och gav nytt mod när någon var färdig att ge upp.

ras grepp. Under de följande åren organiserades inte mindre än 30 kupper och komplotter mot regeringen, för att åter föra trusternas män till makten. En häftig presskampanj i USA försökte framställa Guatemala som ett "brohuvud för kommunismen" och ett "hot mot Amerika". Helt öppet förbereddes på grannlänternas territorier en väpnad aggression mot Guatemala och som vi vet började den i somras, den 19 juni. När det visade sig att motståndet var för starkt tillgreps förräderi, och efter en statskupp i vars förberedelser den amerikanske ambassadören Peurifoy's namn är ständigt återkommande, hade den amerikanska frukt-trusten återtagit den makt den förlorade genom revolutionen 1944.

Detta är historien om ett politiskt brott mot en liten nation på den amerikanska kontinenten som börjat tillkämpa sig oberoende och stod fast vid sin vilja att själv bestämma över sitt liv och sina tillgångar. Nu förföljes Guatemalas patrioter. Men ett folk som känt frihetens vind kan inte för någon längre tid göras till slav igen. "Affären Guatemala" är långt ifrån slut.

Margit Lindström.

Men ännu större och tyngre uppgifter väntade den modiga Mala. — En dag — det var på sommaren 1944 — slog nyheten ned som en bomb ibland oss: **Mala hade flytt ur lägret.** I största hemlighet hade hon tillsammans med en manlig fånge förberett sin flykt. Hennes avsikt var att bringa till yttervärlden kännedom om den ohyggliga massförintelsen som pågick i lägret, och att uppnå kontakt med partisanrörelsen och organisera hjälpaktioner för de olyckliga offren i lägret.

Malas flykt utlöste panik bland nazisterna. De visste att hon satt inne med alla fakta om deras ohyggliga förbrytelser i lägret. De var skräckslagna inför tanken att hon skulle undkomma. Från högsta Gestapoledningen i Berlin kom order att Mala skulle infångas levande eller död. Tusentals soldater och gestapomän med spårhundar sattes in i jakten efter henne.

En storm av rasande nazistisk terror svepte fram över lägret. Men vi fångar var fyllda av glädje. Dagarna gick i stor spänning och våra hjärtan fylldes av heta förhoppningar om att Mala skulle lyckas. De religiösa fångarna knäppte sina händer och bad till Gud om beskydd för Mala.

Den djupaste förtvivlan grep oss då meddelandet kom att våra fiender lyckats infånga Mala. I tre veckor hade hon lyckats klara sig. Mala inspärrades i "bunkern" — det ohyggliga fängelset i lägret, i avvaktan på domen från Berlin. Det var tunga dagar för oss alla. En dag fick jag läsa Malas sista budskap till oss, hennes vänner och systrar i lägret. Det var en liten obetydlig papperslapp, som smugglats ut från hennes fängelse. Ännu i dag, efter tio år, ser jag hennes ord framför mig som i eldskrift:

"Kära kamrater . . . Tack för cigaretterna som jag fick. Jag vet att nu är det döden som väntar mej. Men jag ångrar inte vad jag gjort. Jag är ledsen över att jag inte nu kan

göra något mera för er. Förlåt om jag ställt till svårigheter för er . . . Ni kommer att segra . . ."

Domen från Berlin fastställde att Mala skulle avrättas i närvaro av alla kvinnliga fångar. — En eftermiddag märktes en särskilt orolig och tryckt stämning i lägret. Vi förstod att någonting särskilt skulle hända. Stora korgar med bröd och korvbars in i vapenfabriken där jag arbetade. Sådant hade vi aldrig tidigare ens fått se i lägret. Men vi förstod — de nazistiska odjuret var till den grad cyniska att de gav oss extra förplägnad samma dag som de skulle döda vår bästa vän. Vakterna föste oss samman, och var och en av oss fick en stor ranson bröd och korv. Den tyske kommandanten höll ett tal till oss och förklarade att om vi "skötte" oss så skulle vi få det bra i lägret, men att den som överträder lägrets regler skulle straffas hårt. Sedan kommenderades uppställning och avmarsch. Med tunga steg och böjda huvuden tågade vi till avrättningsplatsen, där redan tiotusentals kvinnor stod uppställda. Mot himlen reste sig den jättestora galgen.

Den enda kvinnan i lägret som bar huvudet högt denna dystra eftermiddag var Mala själv. Under stark bevakning fördes hon med bundna händer mellan leden av fångar. Högsta lägerchefen gick i spetsen. Mala var mycket lugn. Hon såg på oss och det var som ville hon omfamna oss alla med sin blick. — Nu var processionen framme. Malas händer lösgjordes. Dödstystnad rådde och allas blickar riktades mot lägerchefen och Mala som stod mitt emot varandra. Han — en herrefolkets strama, omänskliga officer i välsittande uniform, en krigets och våldets man i varje tum, med tusentals väpnade vakter till sitt förfogande. Hon — en ung kvinna, fysiskt värlös, men utrustad med ett okuvligt mod att i varje situation slå tillbaka krigets barbariska krafter. Och Mala slog — hon tog ett snabbt steg framåt, höjde sin hand och slog lägerchefen i ansiktet.

Vi var 70.000 kvinnor som såg Malas sista handling här i livet. Vi kände det som om vi själva utdelade slaget, vi kände det som om vi slog själva Kriget mitt i ansiktet. Vi var komna från olika länder, vi tala-

Våra trofasta medarbetare:

ORDNING OCH REDA bör till

När vi på värkanten skrev till SKV-avdelningarna och frågade: "Vilka är era bästa tidningsarbetare? Hur arbetar de?" räknade vi knappast med att svaren skulle bli så många. Kvinnorna är i allmänhet mycket blygsamma av sig och tycker sällan att det de gör är något att ropa hurra för. Men det kom hundratals svar,

de olika språk, vi hade de mest olika åsikter. Men i detta ögonblick utgjorde vi en fast enhet, besjälade av en enda tanke, Malas egen stora tanke: Kvinnor, systrar, håll ihop, stå eniga mot krig och barbari — hjälp varandra för att rädda livet och vinna freden...

De grymma nazisterna hade räknat med att Malas död skulle krossa oss, att vi skulle bli kuvade och modlösa. Det blev tvärtom. Malas namn blev för oss en symbol, ett rättesnöre, en vägvisare i vår fortsatta kamp för livet och friheten. Mala blev Auschwitz-lägrens legendariska hjälptinna. Tusentals och åter tusentals kvinnor eftersträfvade att vara ömsinta och solidariska mot krigets offer som Mala var — att vara uthålliga och modiga i striden som Mala, att vara kvinna och människa så som Mala var.

Många av Malas kamrater blev befriade ur lägret när kriget tog slut, och de återvände till sina hemländer, där de berättade om Mala och hennes hjältemodiga liv. I Malas hemstad lät den belgiska regeringen uppsätta en minnestavla på det hus där Mala bodde före kriget. Ett par år efter krigets slut fick jag ett brev från en av mina väninnor i lägret. Hon skrev att hon nu var gift och levde lycklig med sin familj. Hennes lilla dotter hade i dopet fått namnet Mala. "... och jag hoppas, stod det i brevet, att min lilla flicka skall få uppleva den värld, som vår Mala offrade allt för att vinna: en värld utan krig och våld, en värld där evig fred skall råda".

Henia Larsson.

många flera än vi av utrymmesskäl kan publicera. Nu var det nämligen kamrater som berättade om sina medarbetare i avdelningarna och uttalade sin respekt över det tränga arbete de utför. Ja, det har till och med kommit ett brev från en man, som presenterar sig själv som mångårig läsare av vår tidning. När han i vårt förra nummer läste om våra försäljare och prenumerantvärvare skrev han och berättade att det på den ort där han bor — i Högsby i Småland — finns en kvinna som väl

*Märta Engström och Ann Jönsson,
Västerik.*

försvarar sin plats som en av våra bästa medarbetare. I den långa raden av presentationer låter vi honom börja:

"Hon heter Ellen Wenemo och är 62 år gammal. I kampanjen i vinterns värvade hon 20 prenumeranter på Vi Kvinnor. Det resultatet är kanske inte så högt jämfört med många av resultaten i Stockholm och Göteborg och andra stora städer. Vad som ändå gör att hon gott och väl förtjänar ett hedersomnämmande är att hon, som bor i en liten by utanför Högsby, värvat praktiskt taget veranda kvinna i sin bekantskapskrets som prenumerant på Vi Kvinnor".

Vi delar hans respekt för den insatsen.

När vi ändå befinner oss i Småland ska vi ta med ett par omnämmanden till därifrån.

*Ovan fr. v. Ellen Wenemo, Högsby och
Maj-Lis Bergqvist, Värnamo. Därunder
fr. v. Aina Engdahl, Jönköping och
Greta Nilsson, Malmö.*

Ordföranden i Värnamo-avdelningen skriver:

Som extra ansvarig för tidningsarbetet under kampanjen valde vi en tämligen ny medlem i vår avdelning fru Maj-Lis Bergqvist. Det visade sig vara ett bra val. Hon värvade ensam 20 prenumeranter, av dem var 14—15 st. som tidigare inte haft kontakt med vår tidning. Hon gjorde upp en plan över vilka personer hon i första hand skulle söka värva som prenumeranter, tog med sig några ex. av Vi Kvinnor och gick hem till dem och gav dem tidningen att läsa. Några dagar senare kom hon igen och det visade sig lätt att få dem till att prenumerera. Hon lade ner mycket tid på detta arbete i betraktande av att hon är gift och har tre små barn att sköta. Vi var alla i avdelningen överens om att kora henne som vår bästa medarbetare för Vi Kvinnor i Värnamo".

★

I Jönköping har fru Aina Engdahl sedan våren 1951, då avdelningen bildades, varit kommissionär för tidningen. — Det gäller att skaffa sig medarbetare, säger hon. Det gör inget om en ny försäljare startar med bara ett enda ex., i de flesta fall höjer hon upplagan redan nästa nummer. Ett par av mina medarbetare som startade med ett ex. säljer nu punktligt åtta ex. vardera av varje nummer. En princip som en kom-

missionär absolut bör hålla på är att aldrig ha retur på tidningen, fortsätter hon. Det har hänt att jag ensam måst sälja upp till 30 ex. när någon av mina medarbetare varit sjuk eller fått annat förhinder. Sånt händer men det får inte vara någon ursäkt för att tidningen inte blir såld.

Fru Engdahls kamrater i avdelningen betonar att hon också inom övriga arbetsområden är mycket aktiv och de ber att så här "offentligt" få tacka henne för hennes trofasta arbete som kommissionär för förbundets tidning. Vi ber att få instämma i det tacket.

★

I Västervik är Ann Jönsson kommissionär för vår tidning och hennes bästa medarbetare när det gäller försäljningen är Märta Engström. De betygar båda två att arbetet för vår tidning är roligt och stimulerande. — Det är skönt, säger fru Engström, att ta tidningspacken under armen, lämna bekymren hemma och söka kontakt med andra kvinnor. Det får man när man går från dörr till dörr och talar med dem. Folk är intresserade och vänliga och våra läsare sätter stort värde på tidningen. Jag tror det är därför att den på ett fint och försynt sätt söker fostra oss att bära ansvaret för den frihet och de rättigheter vårt folk tillkämpat sig och slå vakt om freden och folkets intressen. Och Ann Jönsson framhåller att hennes arbete som kommissionär är särskilt intressant och roligt därför att det ger henne en så god kontakt med de övriga medlemmarna inom SKV-avdelningen, där man också tagit för vana att diskutera tidningens innehåll och de erfarenheter man vinner vid försäljningen.

★

Det är tredje året i följd som fru Greta Nilsson varit kommissionär i Malmö för Vi Kvinnor och hennes kamrater i avdelningen uttrycker sin glädje över att de på detta sätt får ge uttryck för sin uppskattning av det utmärkte arbete som hon utför. De berättar:

— När ett nytt nummer av tidningen kommer distribuerar Greta genast ut några ex. till de medarbetare som på grund av arbete eller annat inte har tillfälle att delta i den kollektiva försäljningen. De får sprida tidningen på sina arbetsplatser eller

Atombomben . . .

(Forts. från sid. 4).

upp för oss, att det vi nu upplever inte beror på en urspårning på en eller annan punkt i Europas historia. Vår kultur har vuxit upp rak som ett ljus från först till sist. Det öde som nu tvingar oss på knä är en direkt ättling av vår vilja till makt, till att behärska, kristna och civilisera alla jordens folk till vår egen avbild. Djävlskapet är vår genialitet, som nu har nått fram till sin högsta utveckling.

Vad skall vi göra? Det kan inte ske något värre än att man rothugger den fria forskningen och lägger vetenskapen i länkar. Vetenskapen är lika gammal som människan. Den är själens andedräkt, lika nödvändig för själens liv som lungorna är för kroppen. I gamla dagar, liksom hos folk som står utanför vår kulturkrets, kallas vetenskapens tankar för myter, men det förändrar inte något i dess väsen. Våra "lagar" och formler är myter, och däri ligger deras värde. Det är blott vår europeiska fåfånga som diktar att våra myter skall vara av ett finare slag och därför hedras med ett finare namn. Ofta är de torrare och fattigare än de gamla.

Forskarens konst består i att se med öppna, oskymda ögon på tingen, och att tänka klart över vad han sett, utan att låta sig bindas av förutfattade begrepp. Vetenskap är är

bland grannar och bekanta. De övriga tidningarna buntar hon ihop i packar om 20 ex. vardera och när vi så träffas delar hon ut packarna till oss och så kan vi omedelbart starta försäljningen. Hon lägger stor vikt vid att den kollektiva försäljningen ska börja så snart tidningen kommit. Det är också skälet till att vi alltid klarar försäljningen av den fasta upplagan på 175 ex. och dessutom ofta kan ta hem extraupplaga.

★

Att ordning och reda spelar en stor roll när det gäller arbetet för vår tidning vittnar alla "betygen" om. Och redaktionen och expeditionen vill särskilt understryka den punktlighet som våra medarbetare visar när det gäller redovisningarna. Den är värd sin särskilda honnör. Och så återkommer vi alltså i nästa nummer med flera presentationer.

lighet, kort och gott, och denna ärlighet besjålas av en vilja, nej av ett behov att samla erfarenheternas mångfald till en helhet, som ger säkerhet i uppförandet och självbehärskning i umgängelsen med livets gåvor, ansvar gentemot naturen och medmänniskorna.

Men vad är det som bringat oss ut i det öde som nu hotar att gå över vårt huvud? Hur har vetenskapen så kunnat missförstå sin uppgift? — Om vi inte låter blanda oss av de stora resultat som de kan ståta med inför sig själva och Europa, måste vi konstatera att forskarna gjort sig till ödmjuka tjänare. I stället för att vara kulturens klarögda profeter har de gjort sig till dess eftersägare och ögontjänare — på de vägar där aristokraterna och de rika rörde sig. Det var spekulanterna som fick förstlingsskörden av upptäckternas frukter, de breda lagren fick blott smulorna från de rikas bord.

Det är inte bara naturvetenskapen som böjt sig för människors behag. Historiker och antropologer har satt en ära i att göra människan till en fysisk storhet, värdig att räknas bland krafter och atomer.

Forskarna har villigt knäsat en hänsynslös maktsträvan och förankrat den i tingens innersta väsen — genom evolutionsteorien. Kampen för tillvaron, urvalet av de för kampen bäst lämpade, det är livets grundlag. Världen tillhör den starkaste, den som bäst kan anpassa sig efter konkurrensen. Det var framåtskridandets idé, Darwin behövde inte spekulera sig till den, han såg den runt omkring sig: konkurrensen, den skningslösa konkurrensen. Han behövde blott genomföra dess idé på hela tillvaron och visa att den var helgad av en naturlag: trampar du inte ned andra, äter du inte upp maten för andra, blir det du som svälter. Kommer du inte först i kapplöpningen, så tar Fan dig, för han tar alltid den siste. Som god fosterlandsvän måste jag se till att vi förvärvar patent på de mest effektiva förstörelsemedel, annars vinner våra grannar ett lätt spel och kan till på köpet skratta ut oss för vår dumhet.

Vad skall vi göra? — det är frågan som tvingar sig på oss. Och det gäller livet att finna ett svar.

Det värsta som kunde hända oss är att vi övergav vetenskaplig forsk-

Frågespalten

Om ni har bekymmer av något slag och ingen att anförtro er åt eller om ni känner er ensam och längtar efter kontakt, så kan ni skriva era frågor och funderingar till frågespalten, Box 180 73, Stockholm 18 — och Sofia skall försöka svara.

OM SPRITVANORNA

"Mor till vuxna barn" skriver:

Kan vi kvinnor ingenting göra för att hejda spritens olycksverkningar? Jo, jag tror att vi kunde mer innan barnen blir vuxna. Jag tänkte aldrig på saken när barnen växte upp, de lärde sig liksom far och den övriga släkten att ta en sup. Nu har en av mina söner blivit alkoholist, han dricker för att trösta sig i sitt olyckliga äktenskap. Om han aldrig börjat, hade han kanske kunnat reda upp saken på ett bättre sätt. Men han är vek och snäll, och han har inget initiativ. När hans fru grälar,

ning och flackade ut i känslornas och intuitionens sumpmarker. Det klara ögat, den redliga tanken skall ha ledningen, men den vetenskapliga apparaten skall användas på upplevelser där alla sinnen kommer till sin rätt. Vi kan förebrå forskarna att de aldrig visat ut över den realitet som bergetagit Europas folk, att de icke menande visat ut mot bredare horisonter.

Men för att lära bli människa är det icke nog att få nya synpunkter. Man måste vara det. Om man vill kalla det omvändelse, måste den gå djupt, så djupt att vi tvingas göra alla erfarenheter på nytt, och följden blir en nyskapelse av hela kulturen. Billigare slipper vi inte ut ur djävulens klor.

VILH. GRÖNBECH.

går han ut och dricker. Han tål inte så mycket, och han har vad man kallar dåligt ölsinne. Han får mod att stå henne emot och gråla själv, när han fått sprit i sig. Men sedan ångrar han sig. Så har det gått några år, och nu börjar det märkas på hans arbete. Snart kanske han inte kan sköta sig, han är i högsta grad nervös. Som jag ser saken borde han skiljas, och om han mister sitt arbete kanske hans fru går in på det. Hittills har hon absolut vägrat, när han talat om saken. Hur skall det nu gå när spriten blir fri? Jag önskar att varken han eller någon annan man någonsin började smaka sprit. Mina andra barn är måttliga, och de ser ner på brodern som inte kan sköta sig.

Svar:

Visst kan en mor önska att det inte funnes sprit, men eftersom denna önskan inte kan uppfyllas måste vi se saken realistiskt. I kriser som just i olyckliga äktenskap, söker sig den ena eller båda parterna något att trösta sig med, och ett gammalt medel är just spriten. Man kan helt enkelt inte för deras skull avskaffa alkoholbruket, det är en alltför ingripande del i vår kulturens levnadsvanor. Muhammedanerna är av sin religion ålagda att avstå från alkohol, och det tycks ju gå an, när det ingått i kulturmönstret. Också vi har en utmärkt nykterhetsrörelse som arbetar för att hjälpa folk att leva lyckliga utan sprit. Och som ni kanske sett i Göteborgsnumret av Vi Kvinnor, finns det en organisation som kallas Länkarna, som försöker hjälpa dem som blivit slavar under alkoholbruket.

För er son vore en skilsmässa utan tvekel det bästa medlet att komma tillbaka till balans och behärskning. Ni kan ingenting annat göra än att försynt och försiktigt stödja den linjen.

Sofia.

Vi hälsar Viet-Nams . . .

(Forts. från sid. 9).

ton, som är både KDV:s och Det franska kvinnoförbundets ordförande, av straff, anklagad för "attentat mot franska arméns moral" — det var med anledning av en affisch som franska kvinnoförbundet utgivit mot kriget i Indo-Kina. Protesterna från kvinnor i hela världen förhindrade att åtalet mot henne fullföljdes. Vi minns alla den unga Raymonde Dien, som kastade sig framför ett tåg lastat med vapen och ammunition för fransmännens krig i Indo-Kina. Vi läste om den franska kvinnan som i hela sitt liv kommer att vara blind efter skador som hon fick när polisen gick till angrepp med tårgasbomber mot demonstrerande som krävde fred i Indo-Kina . . . Vi vet att tusentals franska mödrar sörjer sina unga söner som stupat

Till president Eisenhower

skriver en avdelning av amerikanska vetenskapliga arbetares förening:

" . . . Vi uppmanar Eder att ge uttryck åt det amerikanska folkets fredsvilja genom att arbeta för avskaffande av atom- och vätebomber och alla andra massförstörelsevapen under effektiv kontroll av FN. Som ett första steg föreslår vi att Ni inbjuder Sovjetunionen att omedelbart överenskomma om ett avstående från alla ytterligare experiment med kärnvapen. Eftersom vetenskapen genast kan upptäcka sådana försök var som helst på jordklotet krävs inga tidsödande förhandlingar om kontrollteknik; en sådan överenskommelse kan träffas inom 24 timmar. Den skulle mer än någonting annat bidra till att på nytt ge mänskligheten hopp och förtroende i fråga om Amerikas syften".

Rumänska Folkrepubliken nationalförsamlings presidium

har ratificerat FN:s konvention om kvinnornas rättigheter, vilken antogs av FN:s generalförsamling den 20 dec. 1952.

i kolonialkriget. I dag gläder vi oss med alla de mödrar i Viet-Nam och Frankrike, som nu slipper ifrån ångesten för att en dag se sina söner skickas bort för att kanske aldrig återvända.

SKV sände följande hälsning till de franska kvinnorna:

"Kära vänner. Vid underrättelsen om avtalet om eld-uppbör i Indo-Kina sänder vi Er de varmaste hälsningar av vänskap och tacksamhet. De franska kvinnornas outröttliga kamp mot detta krig har varit ett lysande bidrag till fredens återställande. Vi uttrycker vår glädje över förhandlingsviljans seger och vår fasta övertygelse att världens kvinnor i fortsatt enhet och solidaritet skall bidra till nya segrar för fredens sak."

Det var en gång en ung bonde som hette Chuang och bodde i en bergstrakt. Han arbetade hårt men han måste lämna nästan allt vad han förtjänade i skatt till den elake kejsaren. Så han hade inte råd att gifta sig.

Hans vänner sjöng så här: "Det är fullt upp till taket i kejsarens lador, / Inte ett öre har Chuang stackaren. / Kejsaren har fruar och fruar i rader. / Chuang han har inte en endaste en!"

En konstnär som tyckte synd om Chuang målade en tavla med en vacker flicka på och gav den till Chuang för att den skulle lysa upp hans ensliga bostad.

Chuang blev kär i den förtjusande tavlan. När han skulle ge sig ut på åkrarna nästa morgon tittade han på tavelflickan och sa med en suck: "Om du bara kunde laga mat åt mig!"

På hemvägen den kvällen såg han med förvåning att det steg rök ur hans skorsten.

Han öppnade dörren och fann att stora kroppkakor stod och småputtrade på spisen! Chuang tyckte det var konstigt men han åt upp varenda en. Han märkte inte att tavelflickan smålog åt hans goda aptit.

Om man kunde vakna

av Henri Barbusse

Är det sant, att det finns de som sover i tjugo år och sedan plötsligt vaknar med vitt skägg? frågade Eugène, avbröt sin läsning och vände mot föräldrarna sitt dumma barnansikte, som knappt hade någon panna.

— Nej, brummade Paul.

— Vad barn är dumma . . ., suckade Caroline moderligt och skyndade att sy vidare.

Arvingen sänkte åter sin skarpa profil över sagobokens bokstavsvimlande sidor, och medan hans toppiga och snagghåriga huvud vaggade fram och tillbaka under den intressanta läsningen, grep sig fadern åter an med sin tidning och modern med att fälla sista sidan på den nya köks-handduken, som utsände en lukt av rent linne.

Fem minuter därefter, sedan fadern sugit i sig de sista smånotiserna med sina stora, närsynta ögon, vek han ihop tidningen, lade den ifrån sig, gäspade, och då han ville tala på samma gång kom det med ett gnäggande:

— Vi var dumma vi också vid den åldern.

— Det var just inte i går det, sade Caroline, vars röst var uttryckslös, men som sydde med känsla och övertygelse.

En barnsida

Orde vi ha i vår tidning, har många läsare påpekat. Nu är vi i tillfälle att uppfylla detta önskemål. Det blir en serie, men en av de vackra och värdefulla, som vi tror att barnen får glädje av. FRU KLOK heter den och den bygger på en kinesisk saga, som berättar om den unge bonden Chuang och hans hustru och deras kamp. Med berättelsen om hur Chuang fick sin unga hustru börjar sagan i detta nummer.

Femtioåret strödde grått i hennes hår och bäddade in henne i fett. Man anade hur ålderdomen skulle komma att göra henne alldeles orörig. Men över hennes fylliga ansikte svävade ett obestämt, kroniskt leende.

Hennes man — han liknade henne som en bror — fick i sin bleka, runda mask en hel serie av svarta gäspningar. Med tårade ögon efter ansträngningen lyssnade han sedan till sin son, som när han läste hade ett snarkande ljud till följd av de där vegetationerna, som skulle opereras till nästa år. Pojken satt alldeles försjunken i sin läsning. Det var retsamt att se, och så ställde han till ett sådant outhärdligt väsen, när han vände bladen då och då.

— Gå och lägg dig! sade fadern rätt som det var. Det är över tiden. Seså, ge dig av!

Pojken, som inte fick läsa sin bok längre, lyfte en förskräckt och hatfull blick mot sina dagars upphov, fnyste och reste sig sedan motvilligt — inte utan att mellan tänderna mumla ett grovt ord, som bara han hörde, men som han skulle kunna skryta med i skolan i morgon.

Med släpande steg gick han och sade godnatt åt föräldrarna. Han hade ett tunt, blodlöst och grönblekt ansikte och en blick så ödmjuk, att han nästan skelade. Innanför hans stora förkläde, vida kavaj och slankiga knäbyxor anade man en bräcklig organism, som fisklevertran inte lyckats riktigt stärka.

När Paul blivit ensam med sin hustru, började han tala om en ny spårvägslinje. Hon blev intresserad, tog reda på saken och svarade sedan — för att inte vara sämre hon — med en utförlig berättelse om sin hjälpfrus mellanhavande med en aggressiv faster från Poitou. Därefter företog hon sig att framlägga och rättfärdiga användningen av sin dag. Mannen såg på sin hustru med en på samma gång uppmärksam och slö min och gäspade.

— Det var sant, sade hon omotiverat, jag hittade det här, när jag tittade inuti klockan. Det har legat där länge!

Hon trevade i sin väska och lade fram på bordet några hopbuntade papper.

Han böjde sig fram och tittade.

— Vad är det för något?

— Det är brev, sade Caroline.

— Än sen? Vad för brev?

— Brev som du och jag skrev till varandra, innan vi gifte oss.

— Du pratar!

Förvånad, road sträckte han fram handen och kände på papperen, och hans pussiga ansikte lutade sig alldeles över dem, liksom vädrande.

— Jaså. Och vad är det där för något? Band?

— Ja visst. Det är ett brev från mig med ett skärt sidenband och ett från dig med ett blått. Du minns ju, att det var brukligt att sätta band på dem.

— Det har du minsann rätt i . . . Jag hade alldeles glömt det där med banden.

— Jag också, må du tro, sade Caroline. Men när jag fick se dem, kom jag ihåg det.

— Och vad skrev vi för något i de där breven, frågade mannen, vars knubbiga fingrar grep de små pappersbladen.

— Inte vet jag, svarade hon.

Han vek upp ett avb reven, vek upp det tafatt, som om han handskades med en bräcklig insekt och ville få den att riktigt veckla ut vingarna.

Några lätta flingor föll ut. Han spärrade upp det ena ögat.

— Vad är det här då?

Han slog till ett gapskratt.

— Rosenblad så sant jag lever! De är tjugosex år gamla, det är de. Jag skickade dig rosenblad, ingenting annat!

Han lade in resterna av bladen i kuvertet, som var lika gulnat som de.

Hustrun hade blivit tyst och stilla. Hennes tankar hade den kvällen av en händelse riktats mot det förflutna och hon tycktes vilja dra sig till minnes . . . Och rätt som mannen satt där med det tigande brevet i sin hand, närmade han det till sina ögon, läste tyst för sig själv dateringen och sedan halvhögt de första orden: Min egen älskade . . .

Sedan kunde han inte hejda sig, utan framstammade sitt forna brev som en skolpojke stakar sig fram

med sin läsning. Han kände inte igen något av allt detta. Han rullade sina runda ögon under de bukiga ögonlocken, då han hörde alla dessa nya saker.

När han kom ned på sidan, stannade han för att hämta andan, ämnade säga något, men kom sig inte för och hostade.

— Nå, sedan? sade hon.

Han började åter stava sig fram genom sitt brev... Hon hade flyttat sig helt nära. Handduken, som hon nyss sydde på, gled ned ur hennes knä, och hon tog inte upp den. Med händer och mun halvöppna och ögonbrynen starkt rynkade i den bleka, feta pannan, satt hon och lyssnade, bemödade sig att lyssna.

Nu stod det två namn i brevet. Lolo och Liline.

— Lolo och Liline! skrattade han till. Vad skall det betyda?

— Det är ju vi! svarade Caroline.

— Vi? Det var också ena namn!

— Det var vi, återtog hon enkelt.

Han fortsatte sin läsning, men avbröt sig plötsligt mitt i en mening, som innehöll några dunkla hänsyftningar.

— Det här förstår jag inte.

Hon tillade med detta djup kvinnohjärtat ibland kan finna:

— Det är det värsta: vi förstår det inte längre.

Han slängde på bordet detta brev, som inte kunde leva upp igen. Då kunde hon inte låta bli att sträcka ut handen efter sitt brev och med hemlighetsfull iver i sin tur läsa upp det högt...

Det brevet visade sig vara vemodigt... Den ömma trolovade, hon en gång för länge sedan var, skrev om allvarliga saker och besvor sin vän att älska henne varmt och högt för den slutliga skilsmässans skull, som förr eller senare skulle komma.

Vid dessa ord började den tjocke mannen plötsligt flytta sig av och an på sin stol och brumma:

— Asch! Dö?... Vi, jag...?

Han skakade på huvudet och skrek som en skeppsbruten som ropar på hjälp:

— Det är inte sant!

En obestämd fasa tycktes väcka honom. Hon var ännu mer gripen än han... Då såg de på varandra och för första gången efter alla dessa år stod de verkligen ansikte mot ansikte, kände förvirrat igen varandra som de var fordom, som de var i grunden. En värld av formlösa och out-sägliga tankar rörde sig inom dem.

— Man förändras, man glömmer varandra. Det är vanan, stammade en av dem.

— Vanan! Man skulle inte tro att den kan bli så stor.

Hustrun kom plötsligt att tänka på något:

— Minns du vad han sa nyss, pojken, när han satt och läste sin saga?

Från våra avdelningar

Liksom inom all övrig föreningsverksamhet har det också inom våra SKV-avdelningar varit tämligen stilla under ett par korta sommarmånader. Men strax innan semestertiden började höll de flesta avdelningar möten och vi tar några axplock ur högen av rapporter.

Göteborgs

centrala avdelning ordnade på västkanten ett lyckat möte där ordföranden i Holmens hyresgästorganisation talade. Mötet tillsatte en kommitté på fem kvinnor som fick i uppdrag att uppvakta hyresvärdarna och hemställa om att gamla förfallna trädgårdar får tas i anspråk som lekplatser för barn eller viloplatser för äldre — eller bådadera.

Avdelningen i Västra Lundby i Göteborg hade en lyckad värfest med över 100 deltagare och ordnade tillsammans med Bjurslättavdelningen en utflykt till Kinnekulle och Läckö slott. Samtliga göteborgs-avdelningar har deltagit i cancerinsamlingen och samlat ihop kr. 2.124:20 till detta behjärtansvärda ändamål.

Det finns de som sover i tjugo år... Inte sant?

Men han protesterade, redan halvt tillnyktrad efter sin dröm.

— Prat! Det är väl inte detsamma.

— Jo! Man sover. Man lever sovan-de vid varandras sida.

Hon sänkte rösten:

— Man sover på det här viset... först om nätterna, sedan om dagarna.

När hon sagt detta skakade hon på huvudet, och ännu olik sig själv under några ögonblick, ännu sårad och klagande tillade hon:

— Ack, om man kunde vakna.

Han hade stigit upp, lugnat sig, sjunkit tillbaka i den eviga friden. Han ställde stolarna på sina platser. Men han mumlade i alla fall mellan tänderna:

— Det vore alltför skönt!...

Hon tog lampan för att följa honom in i sovrummet, redan undergiven som förut och till och med insövd, men ännu en smula bländad av de ting som är omöjliga, emedan de skulle vara alltför sköna.

I Norrköping

har avdelningen haft besök av ABF-instruktör G. Moberg, som talade om och visade god barnfilm. Internationella barndagen firades med stort deltagande och "snurran"-program av barnen själva. Inom avdelningen arbetar en cirkel i föreningskunskap.

Jönköping

har inte heller legat på latsidan. På ett möte diskuterades, efter inledning av Margit Karlsson, problemet om kollektivhus. En värfest med ett 100-tal deltagare hann man också med före sommarferierna, liksom också ett kollektivt besök vid Tändsticksfabrikens museum. Av fredskommitténs flygblad mot vätebomben har SKV-avdelningens medlemmar utdelat flera tusen vid fabriksportarna i staden.

Bland aktioner

som igångsatts kan nämnas Kalix-avdelningens för ordnande av ambulansfrågan och Porjus-avdelningens för ordnande av barnkoloni i södra Sverige för barn inom Jokkmokks kommun. I båda fallen har man vänt sig till kommunalfullmäktige med kraven. Avdelningen i Sandviken arbetar energiskt för att få frågan om de fria skolmåltiderna tillfredsställande löst inom sitt område.

Praktiskt taget alla våra avdelningar har varit i livlig verksamhet för att mobilisera kvinnorna till protester mot vätebombsexperimenten. Så organiserade exempelvis avdelningen i Lidköping en aktion som resulterade i att icke mindre än 320 kvinnor underskrev aerogram som sändes till FN med krav om åtgärder för att sätta stopp för de farliga experimenten.

Detta är bara några få exempel på avdelningarnas verksamhet under försommaren. Och nu sätter höstens arbete i gång för allvar. Vi uttrycker förhoppningen att sommarvilan — trots allt regnandet — varit god och att vi nu alla med förnyade krafter kan ta itu med de stora uppgifter som ligger framför oss.

Vi talar om kläder

Kåseri av Margot

Sommaren går mot sitt slut och när vi läser dessa rader har väl de flesta av oss redan haft semester och återgått till vardagslivet. Allt det där mer eller mindre roliga som vi upplevde för bara några eller någon vecka sedan är snart ett avlägset minne blott, så snabbt tar vardagen med sitt slit oss i besittning igen... Barnen har börjat skolan efter ett långt sommarlov — men ack vad de har vuxit. Inga plagg vill passa längre. Vi släpper ut sömmar och lägger ner fällar och försöker få fjolårsplaggen att orka med åtminstone en eller ett par månader till.

Men hur har det gått för oss själva den här sommaren. Har vi lagt på hullet nu igen eller lyckades vi banta ner ett och annat överflödigt kilo? Frågan är kanske indiskret, men saken är den att vi tänkte ge några klädråd till de inte alldeles trådsma-la. Är man fyllig, för att inte säga korpulent, måste man mer än andra vara noggrann med klädseln. Det gäl-

ler då i första hand att välja lämpliga tyger. Ett stelt tyg, exempelvis taft, bör man helst undvika. Materialet bör vara slätt och smidigt, men inte slankigt. Vissa skrynkefria rayontyger lämpar sig bra för vardagsklänningen, helylle och siden för den finare klänningen.

När vi väljer modell ska viakta oss för alltför stor vidd i kjolen. Klockade kjolar gör oss för det mesta bara klumpigare. En rak kjol med ett eller två gångveck fram eller bak är det bästa. Livet bör vi sy ganska enkelt. Lång och spetsig halsringning är alltid fördelaktigt, särskilt om man har kort hals (se modell I). Vill man låta klänningen gå högt i halsen kan man välja modell II, som knäppes med knappar och träsar. Om man skall välja 3/4-lång eller hel-lång ärm beror på vilketdera som klär bäst.

Särskilt att rekommendera för den som drar större storlekar är den tvådelade klänningen med rak, lös jacka. Är midjan kraftig kan man sy kjolen på ett foderliv av tunt tyg — helst i samma färg som kjolen. Låter man en bit av kjolytget gå upp över framstycket som ett slags isättning verkar det hela som klänning med jacka.

TVÅ varianter av den raka lösa jackan, som samman med den släta kjolen är en lycklig lösning av den fylligas kläddproblem. Den mittersta modellen visar hur man på ett tunt foderliv, fastsytt vid kjolen, kan låta en bit av kjolens tyg gå upp över framstycket som en isättning, så att det verkar som hel klänning med jacka.

Man kan också sy lösa isättningar i avvikande färger, så man kan variera.

För den som har mycket kraftiga överarmar kan det vara lra med en liten axelvadd, ty den för ut armen bättre. Men den ska inte vara för stor och inte gå för högt upp på axeln — eljest blir vi alldeles fyrkantiga och halsen blir ännu kortare.

Kanske lorde jag också säga ett par ord om valet av färger. Många har för sig att man bara kan bära svart och marinblått när man har storlek 46 och mera. Det är klart att man ser smalare ut i mörka färger, men väljer man tyg och modell efter de principer jag här nämnt kan man faktiskt klä sig i vilken färg som helst — bara man klär i den. Storblommigt och stormönstrat ska vi naturligtvis undvika — de är farliga — men annars kan vi faktiskt sy exempelvis modell III i vilken färg som helst och känna oss välklädda.

RÖDA KORSET mot förintelsevapen

I maj detta år hölls i Oslo den tjugotredje konferensen med guvernörsrådet för Röda Korsföreningarnas förbund. Konferensens första resolution gällde atom- gas- och bakteriekrigföring. Inledningsvis framhåller resolutionen att Röda Korset är en rent humanitär organisation som alltid arbetar för att lindra mänskligt lidande och som därigenom arbetar för fred. Vidare påpekas att nyligen utförda experiment slutgiltigt klarlagt den stora fara för mänskligheten som användning av atomvapen innebär.

På grund av dessa skäl uppmanar guvernörskonferensen på nytt alla nationella Röda Korsföreningar att verka oförtrutet för en ökad förståelse mellan jordens folk. Konferensen väddar till alla stater:

- att med ökade ansträngningar eftersträva en fredlig lösning av konflikter,
- att utan uppehåll fortsätta arbetet för allmän nedrustning,
- att överenskomma om ett absolut och effektivt förbud mot alla nukleära* vapen liksom mot kvävande och giftiga gaser och bakteriekrig.

* Atom- och vätevapen.

Tidningen VI KVINNOR
i demokratiskt världsförbund
Utgivare: Andrea Andreen
Redaktionskommitté:
Valborg Svensson, Birgit Ehrén

Utkommer med nio nr pr år.
Prenumerationspris per år:
Kr. 4:—.

Lösnummer 50 öre (kommissionärer antagas).

Postgiro: 513 23, Box 180 73,
Stockholm 18.
Svenska Kvinnors Vänsterförbund.
Förbundsstyrelsens lokaler är
belägna i Kungsgatan 79,
Stockholm. Tel. 53 19 61

Tryckeri AB Mercur, Stockholm 1954

- att upprätta en effektiv internationell kontroll av atomenergien vilken säkerställer dess användning endast för fredliga ändamål,
- att snabbt och effektivt vidtaga åtgärder så att alla folk skyddas från men och skador genom experiment med atomenergi.

Vive la Paix!

REGERINGEN:

*Leve freden — så länge som möjligt!
(Folket tycker egentligen inte om krig).*

KÖPMANNEN:

*Leve freden — så att jag kan köpa
varor billigt i alla jordens länder!
(Eller låt mig förtjäna på kontraband).*

BONDEN:

*Leve freden — så att vi slipper för-
svarsutgifter
(— men skyddstullar måste vi ha!)*

MILITÄREN:

*Leve freden — (men först ett litet krig
så vi får pröva raketflyget mot fienden!)*

DIPLOMATEN:

*Leve freden — så att inte generalerna
tar makten! (Men om det blir krig är
vi ju "immuna" överallt!)*

RYSSFIENDEN:

Leve freden — sen vi klätt bolsjevikerna!

AMERIKAFIENDEN:

Leve freden — sen vi satt USA på plats!

FÄSTMÖN:

*Leve freden så att Joakim inte måste
ut i krig!
(I varje fall gifter vi oss innan...)*

MODERN:

*Leve freden — på det att min son må
leva!*

ALLA i fullkomlig disharmoni:

LEVE FREDEN!

GUNHILD TEGEN

Genom ett förbiseende kom föregående nummer av vår tidning, som var ett dubbelnummer, att bära numret 4 i stället för 4—5. För att få ordning på numreringen blir detta nummer alltså 5—6.

En hälsning från

PAUL ROBESON

Bland de amerikanska medborgare som ej får lämna landet är Paul Robeson en av de mest kända. Han har också ytterst svårt att få uppträda i USA! Denne store konstnär har nu i fyra år hindrats från att framträda inför sina beundrare i hela världen.

Han är inbjuden att hålla konserter i England och i Israel. Han är inbjuden att spela Othello i England. Man önskar höra honom i många länder, även hos oss.

Under de sista månaderna har Paul Robesons beundrare och vänner i olika länder sänt brev och telegram för att beveka de amerikanska myndigheterna.

Nyligen kom det ett handskrivet brev från Paul Robeson till SKV:s ordförande. Han säger sig hoppas på någon framgång och på ökat kulturutbyte mellan många länder. "Jag minns så väl mitt besök i Sverige", skriver han. Paul Robeson slutar sitt brev med orden: "Hälsa det svenska folket som jag minns med sådan tillgivenhet".

Ur innehållet:

Elisabeth Tamm:	
Eld upphör i Indo-Kina	2
Andrea Andreen:	
Kvinnorna och valet	2
Vilh. Grönbech:	
Atombomben	3
Andrea Andreen:	
Uzbekistans vita guld	4
Henia Larsson:	
En flickas mod	6
Birgit Jansson:	
Att hjälpa gamla och sjuka	7
Stina Skantze:	
Freden en hjärtesak	8
Gerda Eld:	
En dag skall gry. Dikt	10
Margit Lindström:	
"Affären Guatemala	11
Gunhild Tegen:	
Vive la Paix. Dikt	20
Novell, barnsida, modekåseri m. m.	

Pris 50 öre